

Els testimonis dels qui col·laboraren amb Lluís Busquets

Lluís Busquets: una vida consagrada a l'educació

Sara Blasi i Gutiérrez^a

^a Inspectora d'educació. Ha estat Directora General d'Ensenyament Primari, Delegada d'Ensenyament a Barcelona i Presidenta del Consell Escolar de Catalunya del Departament d'Ensenyament. Va formar part de la primera Comissió Gestora de la Societat Catalana de Pedagogia i de la Junta presidida per Lluís Busquets.

Pensar en Lluís Busquets, em porta a fer un breu recorregut a la seva actuació des de l'any 1979, data en què el vaig conèixer i a partir de la qual vam poder col·laborar, encara que amb diverses intensitats segons els moments.

En Lluís, inspector d'educació

Qui és aquest noi jove d'ulls clars i una mica ros que acaba d'arribar a la Inspecció de Barcelona? És seriós, amable, discret, diuen que és gironí i que, a més de pedagog, és metge. Aquest comentari es feia al setembre de l'any 1979, quan Lluís Busquets i Dalmau va ser nomenat inspector de Barcelona. Abans de fer oposicions a la Inspecció, havia estat professor del Col·legi Viaró, havia anat als Estats Units i venia engrescat amb una metodologia, en aquell moment nova, el *Team Teaching*. Des que va arribar dels Estats Units, abans de fer oposicions a la Inspecció, va començar a fer cursos sobre el treball en equip dels professors i els diferents agrupaments dels alumnes, per tal d'animar els mestres a canviar la manera d'ensenyar.

La seva implicació al «Programa d'Educació per a la Salut a l'Escola»

L'any 1978, etapa de la Generalitat Provisional, entre el Departament d'Ensenyament i Cultura i el Departament de Sanitat es va constituir un grup de treball sobre l'educació de la salut que va donar com a resultat una petita publicació, el llibre groc d'educació per a la salut a l'escola. Posteriorment, amb l'arribada de la Generalitat Constituent, es va crear una comissió mixta amb professionals del Gabinet d'Ordenació Educativa de la Direcció General d'Ensenyament Primari i amb els del Servei de Promoció de la Salut del Departament de Sanitat, per redactar el projecte del «Programa d'Educació per a la Salut a l'Escola». Ben aviat, Lluís Busquets, en la seva doble especialitat de metge i pedagog, es va incorporar al grup de treball d'experimentació i de redacció del projecte. El treball de la comissió es va donar a conèixer l'any 1984 amb la publicació d'*Orientacions i programes. Educació per a la salut a l'escola*.

Delegat d'Ensenyament als Serveis Territorials de Girona

Quan la Generalitat, el 1981, en compliment de l'Estatut va assumir tots els serveis d'educació, el Departament d'Ensenyament de seguida es va fixar en Lluís Busquets, en la seva professionalitat, en la seva sensibilitat pedagògica, en la seva catalanitat i en la seva fidelitat al país per demanar-li i confiar-li la Delegació d'Ensenyament de Girona. En Lluís va deixar la Inspecció de Barcelona i va incorporar-se als Serveis Territorials de Girona com a delegat del Departament d'Ensenyament. Era el moment de capgirar tot

el que havia representat l'educació en l'època franquista i de fer aflorar un nou model educatiu propi, de qualitat, generador de cohesió social, arrelat al país, sobre la base de la nostra llengua i amb uns continguts adequats a la realitat catalana. Aquest era el repte i Lluís Busquets reunia totes les condicions necessàries per iniciar aquesta renovació pedagògica. Va fer una bona tasca de transició, entre l'etapa postfranquista i la nova de la Generalitat.

Cap del Servei Tècnic d'Inspecció de Catalunya

Posteriorment, l'any 1983 se li va demanar de tornar a Barcelona per ocupar la plaça de responsable de la Inspecció de tot Catalunya, tenint en compte l'experiència i els coneixements sobre els diferents territoris del país que havia adquirit i l'eficàcia i el bon fer que havia demostrat. Passà, doncs, als Serveis Centrals del Departament i se'l va nomenar cap del Servei Tècnic d'Inspecció de Catalunya, atès que la fins llavors cap, Montserrat Sala, se la va nomenar cap del Servei d'Adults. Aquesta tasca va resultar força complicada perquè se'l va fer responsable directe dels companys del seu propi cos de procedència i calia seduir-los per anar fent el canvi.

La transferència dels serveis educatius del Ministeri d'Educació de l'Estat a la Generalitat comportava una sèrie de canvis legals, de transformació de formes d'organització, de creació de noves estructures i calia desvetllar entusiasme, interès i que la Inspecció esdevingués motor de canvi. Va ser l'etapa de col·laboració més directa meua amb en Lluís. El recordo en les reunions setmanals de la Direcció General d'Ensenyament Primari, juntament amb els caps dels serveis del Professorat (Alberto Andrades), del SEDEC (Margarida Muset), de Centres (Àngela Miquel), d'Educació Especial (Josep M. Jarque), d'Adults (Montserrat Sala) i d'Ordenació Educativa (Martí Teixidó), set professionals, juntament amb en Lluís, molt competents.

En Lluís era, sempre, el més puntual, tenia molt bon criteri per donar el seu parer en els temes generals, es posava nerviós si es perdia el temps o ens aturàvem a prendre un cafè; ell sempre anava per feina. Van ser uns quants anys molt positius, amb moltes innovacions: creació dels primers centres de recursos i camps d'aprenentatge, creació dels primers EAP, atenció especial i reobertura d'escoles rurals, ampliació de les escoles de suburbis a tot Catalunya, nous programes curriculars, reciclatge en català del professorat, desplegament legislatiu per ajustar-lo a les noves lleis i els moments polítics, etc. Amb tants canvis i innovacions, Lluís Busquets, des del seu servei, havia d'explicar-ho i d'animar els inspectors de Catalunya perquè fossin veritables assessors dels equips directius i del professorat dels centres.

Delegat d'Ensenyament a Barcelona

Un any després, el 1984, se'l va nomenar delegat d'Ensenyament de Barcelona. Va ser una tasca difícil, per la seva complexitat, pel nombre de serveis i de funcionaris, pel que costava canviar la mentalitat i les maneres de fer i d'adaptar-se a la nova realitat política, per la quantitat de mestres i d'alumnes que desconeixien el català i també per la manca de recursos materials per fer-hi front. En aquell moment, en Lluís va estudiar i va proposar la necessitat de dividir la província de Barcelona en quatre Serveis Territorials, per ajustar-los a la complexitat, les proporcions i la magnitud de les altres províncies catalanes, especialment, Girona i Lleida, ja que a Tarragona també es plantejava de fer uns Serveis Territorials a les Terres de l'Ebre. El Departament, després d'estudiar-ho molt i de compartir-ho amb ajuntaments, sindicats i el Consell

Escolar de Catalunya, va fer una primera divisió del mapa educatiu dels Serveis Territorials.

Responsable de Programes i Serveis Educatius

L'any 1987, efectuada la divisió de la província de Barcelona en quatre Serveis Territorials (Barcelona Ciutat, Baix Llobregat, Vallès i Barcelona Comarques), en Lluís deixà la gestió de l'Administració per incorporar-se, definitivament, a la Direcció General d'Ordenació Educativa. Començà una etapa de creació de programes i de projectes. El 1987 va estar al capdavant del Centre de Documentació, creà el CDEC i el CDET i coordinà la documentació i l'experimentació de ciències i didàctiques tecnològiques del centre de "Institut Mare de Déu de la Mercè". Del 1992 al 1999 va ser nomenat sotsdirector de Programes i Serveis Educatius. Finalment, l'any 1999 esdevingué assessor del Departament fins al 2001, quan s'incorporà, novament a la Inspecció de Barcelona, on es jubilà al setembre del 2002.

Paper rellevant en diverses institucions educatives del nostre país

Paral·lelament al seu treball professional, com a persona de sensibilitat pedagògica, de curiositat científica i d'interessos múltiples, va compaginar la seva tasca diària amb altres inquietuds pedagògiques i va ser cofundador de la Societat Catalana de Pedagogia, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, de la qual va ser president dels anys 2002 al 2007. També va col·laborar en la creació del Fòrum Europeu d'Administradors de l'Educació a Catalunya, amb altres persones, juntament amb Joan Doménech, que és qui en va fer la proposta. Va succeir Joan Doménech, que va ser el primer president del Fòrum, i quan l'any 1989 es va posar en marxa el Fòrum Europeu de l'Estat espanyol, es va escollir en Lluís com el primer president del Fòrum Europeu d'Administradors de l'Educació de l'Estat espanyol. Va lluitar, des del començament, perquè el Fòrum estigués obert no sols als gestors i als administradors del sistema educatiu i als catedràtics d'universitat sinó també a tots els docents, ja que, segons ell, l'intercanvi i les diferents mirades de persones procedents de diversos estaments del sistema educatiu podien oferir una visió més plural, transversal i polièdrica de l'estat de l'educació.

Va participar, també, en la posada en marxa de l'Aula Maria Rúbies, Fòrum Educació i Cultura, que prenent com a referència aquella pedagoga va obrir espai de debat per a tothom que volgués debatre qüestions relacionades amb aquests temes de cultura, especialment per als professionals que treballen en l'àmbit educatiu, amb l'objectiu de recollir i divulgar el pensament de Maria Rúbies, valorar la xarxa pedagògica com a font de riquesa cultural, ajudar a recuperar la il·lusió dels pares com a primers representants dels seus fills, fomentar el diàleg entre cultura i educació, globalització i persona, i crear i difondre un fons interactiu de materials i recursos en la línia per tal de fomentar l'educació permanent. El 2005 va participar en un congrés a Vancouver (Canadà) i a partir d'aquest moment va ser un seguidor de Kieran Egan i un promotor entusiasta del tema de les narracions a l'escola.

A tall de síntesi

Podem dir que tota la vida d'en Lluís ha estat dedicada a l'educació, sempre amb una gran disponibilitat a allò que se li demanava, com es pot veure en el seguiment del seu currículum professional. Ha estat l'home dels projectes. De tracte amable i seriós

sempre es va entendre amb tothom, va saber treballar en equip i aportar creativament idees i millores al procés d'aprenentatge i al funcionament del sistema educatiu. Ja jubilat va continuar, fins a l'últim moment, fent recerca i treballant en la didàctica del llenguatge i en la creació de textos, d'històries i de narracions infantils. Des de l'any 1979, en què ens vam conèixer, vam compartir moltes coses, feina i professió, interessos i passions, renovació pedagògica, llengua, país i Catalunya. Ha estat un privilegi poder fer camí junts durant un temps i en paral·lel, en altres moments, i poder enriquir-nos mútuament, en l'amistat i en el servei a l'escola, a l'educació i a Catalunya.